

ΜΕΛΕΤΗ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΕΙΔΙΚΩΝ ΦΡΟΥΡΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΘΕΜΑ: “Χρόνος εργασίας προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας”.

Η Ελληνική Αστυνομία, όπως είναι γνωστό σε όλους, είναι ιδιαίτερο ένοπλο Σώμα Ασφαλείας, έχει δική του ιδιαίτερη ιεραρχία, και λειτουργεί με τους δικούς της νόμους και κανονισμούς, που προβλέπουν υποχρεώσεις και δικαιώματα, γι’ αυτό και η πιστή τήρησή τους είναι υποχρεωτική για όλο το προσωπικό, ανεξαρτήτως βαθμού.

1. Ειδικότερα, για το χρόνο εργασίας του ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας, εκδόθηκε και ισχύει το Π. Δ/γμα 394/2001, που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο επί του οποίου στηρίζονται όλες οι σχετικές με το χρόνο εκτέλεσης υπηρεσίας διατάξεις. Οι διατάξεις του θεσπίστηκαν με στόχο τον κατά το δυνατόν καλύτερο συγκερασμό της διασφάλισης αφενός των δικαιωμάτων των εργαζομένων και τη βελτίωση της ποιότητας και των συνθηκών της ατομικής και οικογενειακής ζωής τους και αφετέρου του υπηρεσιακού και του ευρύτερου κοινωνικού συμφέροντος, δεδομένης της 24ωρης λειτουργίας των Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας. Ρυθμίστηκαν εν ολίγοις ομοιόμορφα τα θέματα του χρόνου εργασίας του συνόλου του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας.

2. Συνακόλουθα, μετά την έκδοση διαταγής από τη Διοίκηση για εκτέλεση υπηρεσίας, η οποία στηρίζεται στις ρυθμίσεις του προαναφερόμενου Διατάγματος, κάθε αστυνομικός, είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει την υπηρεσία του στον τόπο και στο χώρο που διετάχθη, εντός του προκαθορισμένου ωραρίου.

3. Πέραν όμως των υποχρεώσεων που επιβάλει το Διάταγμα αυτό στους εργαζόμενους, προβλέπει και δικαιώματα, τα οποία τους διασφαλίζουν από τυχόν αυθαιρεσίες της Διοίκησης. Τα δικαιώματα αυτά αποτελούν αντίστοιχες υποχρεώσεις της Διοίκησης απέναντί τους και η μη τήρησή τους συνεπάγεται σοβαρές πειθαρχικές ευθύνες, υπό προϋποθέσεις δε και ποινικές όμοιες.

4. Παρά το γεγονός όμως ότι τα δικαιώματα αυτά προβλέπονται ρητά και πρέπει να τηρούνται, είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ότι παρατηρείται συχνά το φαινόμενο παραβίασής τους και μάλιστα χωρίς καμιά συνέπεια για τους παραβάτες, επειδή οι δικαιούχοι είτε δεν τα γνωρίζουν, ώστε να τα διεκδικήσουν, είτε φοβούνται να τα διεκδικήσουν είτε αδιαφορούν για τα συμφέροντά τους, ενώ παράλληλα η ιεραρχικά προϊστάμενοι σιωπούν.

5. Μέσω αυτής της επικοινωνίας, παίρνουμε την πρωτοβουλία να σας ενημερώσουμε για τα δικαιώματά σας, να σας δώσουμε τα εργαλεία διεκδίκησης, παράλληλα όμως ενημερωμένοι και διεκδικητικοί, χωρίς τον παραμικρό φόβο για τυχόν συνέπειες. Θα είμαστε δίπλα σας, αρωγοί στον αγώνα σας και στις νόμιμες διεκδικήσεις σας.

6. Ακολουθεί επιγραμματική ανάλυση των ρυθμίσεων του Π. Δ/τος 394/2001, που αναφέρεται στο χρόνο εργασίας, ώστε να γνωρίζουμε όλοι καλά τι ακριβώς ισχύει, ενώ στη

συνέχεια παρατίθενται και υποδείγματα αναφορών που μπορούμε, ανάλογα με την περίπτωση, να υποβάλλουμε στη Διοίκηση για άσκηση του δικαιώματός μας.

7. Στο Προεδρικό Διάταγμα 394/2001 [Φ.Ε.Κ. Α'-274/3-12-2001], περιλαμβάνονται σε ενιαίο κείμενο, ρυθμίσεις που η έκδοση τους επιβλήθηκε από την εξελικτική πορεία του Σώματος, βελτιώθηκε και εκσυγχρονίσθηκε το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο για το χρόνο εργασίας του ένστολου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας (Ειδικών Φρουρών και Συνοριακών Φυλάκων) και διασφαλίστηκαν τα εργασιακά του δικαιώματα.

8. Ειδικότερα προβλέπεται:

α) Ο χρόνος εργασίας του αστυνομικού προσωπικού, που εκτελεί εξωτερικές ή εσωτερικές «μάχιμες» υπηρεσίες σε αλλαγές 24ωρης ή 16ωρης ή 12ωρης ή 8ωρης βάσης είναι [32] ώρες την πενθήμερη εβδομάδα εργασίας (από Δευτέρα έως και Παρασκευή).

β) Οι ώρες εργασίας κατανέμονται στις πέντε εργάσιμες ημέρες συνεχόμενες (και όχι σε σπαστό ωράριο π.χ. [4] ώρες πρωί και [4] ώρες απόγευμα).

γ) Τα ανώτατα όρια του εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας (για έξι ημέρες, συμπεριλαμβανόμενης του Σαββάτου ή της Κυριακής) καθορίζονται ως εξής:

(i) 44,5 ώρες (40 + 4,5) για τους διοικούντες τις Υπηρεσίες και για όσους εκτελούν γραφική/γραμματειακή υπηρεσία (*σε συνδυασμό και με το άρθρο 41 του ν. 3979/2011 [Α'-138] «Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και άλλες διατάξεις», με τις διατάξεις του οποίου επιβλήθηκε υποχρέωση πρόσθετης εργασίας [4] ωρών για την κατηγορία αυτή των εργαζομένων, προκειμένου να εξυπηρετείται καλύτερα ο πολίτης).

(ii) 40 ώρες (32 + 8) για όσους εκτελούν εσωτερικές και εξωτερικές «μάχιμες» υπηρεσίες (Αξιωματικοί Υπηρεσίας, σκοποί, κ.λπ.).

(iii) 36 ώρες (30 + 6) για όσους εκτελούν υπηρεσία μοτοσικλετιστή Τάξης ή Ασφαλείας ή Τροχαίας και ακίνητου σκοπού Τροχαίας κίνησης, σε αλλαγές 6ωρης βάσης.

δ) Οι Διοικητές έχουν την ευθύνη να καθορίζουν, στα πλαίσια των διατάξεων του ανωτέρω Π.Δ/τος τα συστήματα εργασίας των Υπηρεσιών τους.

ε) Προβλέπεται ρητά και διασφαλίζεται απολύτως το δικαίωμα της ημερήσιας ανάπαυσης η χορήγηση της οποίας είναι υποχρεωτική εντός της εβδομάδας που γεννάται το δικαίωμα λήψης της. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται ο συμψηφισμός των ημερησίων αναπαύσεων σε διάστημα δύο εβδομάδων και η καταβολή δύο αποζημιώσεων για εργασία πέραν του πενθημέρου, με υποχρέωση χορήγησης δύο αντίστοιχων ημερών ανάπαυσης στα πλαίσια του ιδίου δεκαπενθημέρου (*Η ημερήσια ανάπαυση «ρεπό» αποτελεί οιονεί χρόνο εργασίας, αναφαίρετο δικαίωμα του εργαζομένου για ξεκούραση, και επομένως συνιστά χαριστικό ευεργέτημα, που είναι στη διακριτική ευχέρεια της Διοίκησης).

στ) Παρέχεται η δυνατότητα στο προσωπικό να κάνει αυτοδίκαια, χρήση των οφειλομένων ημερησίων αναπαύσεων που δεν του χορηγήθηκαν εντός του δεκαπενθημέρου που διέρρευσε. Τούτο γίνεται μονομερώς και αυτοδικαίως εκ μέρους του δικαιούχου, υπό την προϋπόθεση υποβολής προηγουμένως αναφοράς/γνωστοποίησης, προς την Υπηρεσία του (*βλέπε το 1^ο υπόδειγμα, στο τέλος του παρόντος).

- Οι Διοικούντες κάνουν χρήση των ημερησίων αναπαύσεων κατόπιν ενημέρωσης του άμεσα προϊσταμένου τους.

ζ) Προβλέπεται επίσης η επιβολή πρόσθετης υπηρεσίας στο προσωπικό, δηλαδή εργασίας πέραν του προκαθορισμένου ημερήσιου χρόνου εργασίας, μόνον όμως στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(ι) Προκειμένου να αντιμετωπιστούν έκτακτες και απρόβλεπτες υπηρεσιακές ανάγκες, ιδίως τάξης, ασφάλειας ή τροχαίας, ύστερα από διαταγή του Διοικητή Αξιωματικού και έγκριση αυτής από την αμέσως προϊσταμένη του Υπηρεσίας. (*Επειδή όμως δεν μπορούμε –ο καθένας από μας αυτοτελώς- να κρίνουμε πάντοτε με ασφάλεια πότε συντρέχουν ή όχι οι ανωτέρω προϋποθέσεις, προτείνουμε, όταν επιβάλλεται το μέτρο της πρόσθετης εργασίας και επειδή εκ του νομού οφείλουμε να εκτελούμε τις διαταγές των προϊσταμένων μας και μετά να αναφέρουμε, να παρέχουμε την πρόσθετη εργασία και μετά να διεκδικούμε την «επιστροφή» των πρόσθετων ωρών, όπως προβλέπεται. **Βλέπε το 2^ο υπόδειγμα για την υποβολή σχετικής αναφοράς)

(ii) Όταν διατάσσεται το προσωπικό σε επιφυλακή.

η) Καθορίζεται ότι το αστυνομικό προσωπικό των Αστυνομικών Σταθμών ακολουθεί το ωράριο εργασίας του προσωπικού που εκτελεί εσωτερική ή εξωτερική «μάχιμη» υπηρεσία, δηλαδή 32 ώρες την πενθήμερη εβδομάδα εργασίας και 40 ώρες κατ' ανώτατο όριο στις έξι ημέρες.

θ) Παρέχεται η δυνατότητα στους Διευθυντές των Αστυνομικών Διευθύνσεων Νομών και των Διευθύνσεων Αστυνομίας να ορίζουν τις ώρες λειτουργίας των Αστυνομικών Σταθμών της περιφέρειάς τους.

ι) Δίνεται η ευχέρεια είτε στις γυναίκες είτε στους άνδρες αστυνομικούς που έχουν παιδιά ηλικίας μέχρι τεσσάρων ετών να κάνουν χρήση μειωμένου ωραρίου ή αντί αυτού, να λάβουν εννέα [9] μήνες άδεια ανατροφής παιδιού. Η εν λόγω άδεια, σε περίπτωση γέννησης 3^{ου} τέκνου μπορεί να παρεκταθεί μέχρι δύο έτη χωρίς αποδοχές. Τρεις [3] μήνες της άδειας αυτής όμως είναι με αποδοχές.

ια) Προβλέπεται ότι η υπηρεσία της επόμενης ημέρας πρέπει να ανακοινώνεται μέχρι την 14.00' ώρα της προηγούμενης και κατά τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες την προηγούμενη εργάσιμη ημέρα. Επίσης, προβλέπεται η έκδοση των διαταγών υπηρεσίας αστυνομικών μέτρων για γνωστές συναθροίσεις και συγκεντρώσεις τουλάχιστον δύο ημέρες πριν την εκδήλωσή τους, ώστε να μπορεί ο εργαζόμενος να προγραμματίζει τη ζωή του και τη ζωή της οικογένειάς του. (Επειδή το σύννηθες είναι να μην τηρούνται οι προβλέψεις αυτές του ως άνω Κανονισμού,

*προτρέπει τους συναδέλφους, όταν το φαινόμενο είναι έντονο και καθημερινό, να υποβάλουν αναφορά παραπόνων. ***Βλέπε το 3^ο υπόδειγμα).*

ιβ) Ο Διοικητής κάθε Υπηρεσίας καθίσταται υπεύθυνος για την καταγραφή των ωρών εργασίας του προσωπικού στο βιβλίο υπηρεσίας.

ιγ) Στο ίδιο ως άνω Διάταγμα ερμηνεύεται η έννοια των όρων «υπηρεσία πέραν του πενθημέρου», «υπηρεσία ημέρα αργίας», «νυχτερινή υπηρεσία», «επιφυλακή» και «ημερήσια ανάπαυση». Σχετικοί ορισμοί έχουν κοινοποιηθεί στο προσωπικό όλων των Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας με εγκύκλιες διαταγές του Αρχηγού, τις οποίες πρέπει να αναζητήσετε στο Αρχείο των Υπηρεσιών σας (Σχετική είναι η υπ' αριθ. 7010/5/138-κ' από 28-12-2001 Εγκύκλιος Διαταγή Αρχηγού Ελληνικής Αστυνομίας).

ιδ) Διασφαλίζεται η ανάπαυση του προσωπικού που εκτελεί 8ωρη ή 6ωρη υπηρεσία για τις επόμενες 16 ή 12 ώρες, αντίστοιχα, από τη λήξη της, με την επιφύλαξη των διατάξεων για την επιβολή πρόσθετης εργασίας (περιπτώσεις επιβολής υπηρεσίας λόγω έκτακτων και απρόβλεπτων αναγκών ή επιφυλακής).

ιε) Διασφαλίζεται, γενικά, η μη διάθεση του προσωπικού σε δύο αλλαγές στο ίδιο ημερολογιακό 24ωρο, με την επιφύλαξη των διατάξεων για την επιβολή πρόσθετης εργασίας.

ιστ) Οι Ειδικοί Φρουροί και οι Συνοριακοί Φύλακες ακολουθούν το ωράριο εργασίας που ισχύει για το Αστυνομικό προσωπικό που εκτελεί εσωτερικές ή εξωτερικές «μάχιμες» υπηρεσίες, δηλαδή διατίθεται σε αλλαγές 8ωρης βάσης με τις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν για το Αστυνομικό προσωπικό της κατηγορίας αυτής και έχουν τα αντίστοιχα δικαιώματα και υποχρεώσεις.

9. Στη συνέχεια παρατίθενται τα υπομνήματα 1, 2 και 3 προς χρήση εκ μέρους των ενδιαφερομένων, οι οποίοι θα τα συμπληρώνουν ανάλογα γε τις δικές τους ανάγκες.